

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-10-01

Diarienummer:
KSN-2024-03655

Handläggare:
Erika Sjöqvist, Walaa Tammela

Svar på motion om låglönejobb från Stefan Hanna (UP)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Stefan Hanna (UP) föreslår i en motion väckt den 25 september 2024

- att Uppsala kommun skriver till relevant departement och uppmanar dem att avveckla Jobbstimulansbidraget, och
- att Uppsala kommun skriver till relevant departement och uppmanar dem att anpassa försörjningsstödsnormerna så att de inte överstiger ersättningar från låglönejobb.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Ärendet har behandlats av arbetsmarknadsnämnden 26 september 2025 som föreslagit att motionen besvaras med föredragningen i ärendet.

Föredragning

Jobbstimulansen infördes 2013 och regleras i socialtjänstlagen (4 kap. 1 b §). Den innebär att personer som har haft försörjningsstöd i sex månader och sedan får arbetsinkomster kan räkna bort 25 procent av nettolönen vid beräkningen av ekonomiskt bistånd under två år. Syftet är att minska marginaleffekten och göra det mer lönsamt för personer som får ekonomiskt bistånd att ta ett arbete eller att utöka sin arbetstid.

Socialstyrelsen gjorde 2016 en uppföljning av jobbstimulansen. Uppföljningen visade bland annat att det var en låg andel biståndsmottagare som hade tagit del av reformen, att den hade lett till inlåsningseffekter i biståndssystemet och att många kommuner bedömde att den inte hade haft avsedd effekt och att den var tids- och resurskrävande.

Uppsala kommun skickade år 2019 en skrivelse till Arbetsmarknadsdepartementet och Socialdepartementet med förslag på ändringar för att öka kommunernas förutsättningar att hjälpa människor att bli självförsörjande (dnr. AMN-2019-029). Kommunen föreslog bland annat att jobbstimulansen skulle avskaffas, eftersom den motverkar människors väg ut från bidragsberoende och ökar kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd.

Enligt socialtjänstlagen (4 kap. 1 §) har den som inte kan försörja sig själv rätt till ekonomiskt bistånd. Nivån på försörjningsstödet ska motsvara en skälig levnadsnivå, vilket enligt praxis innebär en nivå som kan jämföras med vad en låginkomsttagare på orten kan kosta på sig.

Arbetsmarknadsnämnden har satt upp målet att minska andelen vuxna biståndsmottagare till högst en procent av befolkningen vid slutet av mandatperioden. För att uppnå detta har förvaltningen tagit fram en plan som syftar till att 1 000 fler uppsalabor ska nå egen försörjning.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar utifrån principen att den som får försörjningsstöd ska närma sig arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsinsatser är en del av arbetet för att hjälpa individer att bli självförsörjande, och det finns tydliga krav på att de som har arbetsförmåga ska stå till arbetsmarknadens förfogande.

Antalet hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd har minskat i Uppsala kommun, vilket tyder på att nuvarande arbetssätt motiverar individer att komma ut i arbete. Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd har sjunkit sedan år 2020. I januari 2025 var andelen vuxna biståndstagare 1,25 procent.

Regeringens proposition om en ny socialtjänstlag (2024/25:89) föreslår att nuvarande bestämmelse om jobbstimulansen ska föras över till den nya socialtjänstlagen. Anledningen är att den anses stärka möjligheterna för personer med försörjningsstöd att försörja sig själva.

Utredningen "Stärkta drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet" presenterade sitt slutbetänkande i februari 2025. Utredningen följer bland annat upp jobbstimulansen och lämnar förslag på hur försörjningsstödet kan begränsas för att öka de ekonomiska incitamenten till arbete.

Utvärderingen av jobbstimulansen konstaterar att reformen sannolikt inte har haft någon stor påverkan på sysselsättningen i samhället, men att den kan vara betydelsefull för vissa grupper, särskilt hushåll med barn. Samtidigt upplever många kommuner att den är administrativt betungande och medför extra kostnader.

Utredningen föreslår två förslag på hur försörjningsstödet kan begränsas:

1. Ett bidragstak, där försörjningsstödet maximalt kan uppgå till 80 procent av en disponibel inkomst för ett hushåll med en månadslön på 22 000 kronor.
2. En begränsning av försörjningsstödet för större hushåll, där riksnormen sänks för familjer med fler än tre barn.

Uppsala kommun har redan skrivit till berörda departement och uppmanat dem att avveckla jobbstimulansen. Därför bedöms det inte vara aktuellt att göra det igen.

Arbetsmarknadsförvaltningens arbete för att sänka utgifterna för försörjningsstöd leder till att andelen biståndsmottagare sjunker. Samtidigt presenterar slutbetänkandet "Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndstagare" förslag på hur försörjningsstödsnormerna kan anpassas. Att skriva till departementen med en uppmaning om att anpassa försörjningsstödsnormerna så att de inte överstiger ersättningar från låglönejobb anses därför inte vara nödvändigt.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 1 oktober 2025
- Bilaga 1, Motion om låglönejobb från Stefan Hanna (UP)
- Bilaga 2, Protokollsutdrag från arbetsmarknadsnämnden 26 september 2025

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

2024-09-25

Motion om låglönejobb

Det talas mycket om behov av enkla låglönejobb för att fler som står långt ifrån arbetsmarknaden ska bli självförsörjande. Sannolikt är låglönejobben inte en enkel lösning för att dessa invånare ska bli självförsörjande. Teknikutvecklingen med artificiell intelligens, robotik, självbetjäning i butiker och självstyrande fordon kommer sannolikt minska tillgången på enkla jobb. För att motivera fler att ändå påbörja resan mot självförsörjning måste dock bidragsnormer kopplade till Socialtjänstlagen ses över så att normen inte överstiger ersättningsnivåerna för låglönejobb.

Jag yrkar:

att Uppsala kommun skriver till relevant departement och uppmanar dem att avveckla Jobbstimulansbidraget, och

att Uppsala kommun skriver till relevant departement och uppmanar dem att anpassa försörjningsstödsnormerna så att de inte överstiger ersättningar från låglönejobb.

Stefan Hanna

Kommunalråd

Arbetsmarknadsnämnden
Protokollsutdrag

Datum:
2025-09-26

§ 92

Svar på motion om låglönejobb från Stefan Hanna (UP)

AMN-2025-00026

Beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Stefan Hanna (UP) föreslår i en motion väckt den 25 september 2024

- att Uppsala kommun skriver till relevant departement och uppmanar dem att avveckla Jobbstimulansbidraget, och
- att Uppsala kommun skriver till relevant departement och uppmanar dem att anpassa försörjningsstödsnormerna så att de inte överstiger ersättningar från låglönejobb.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 9 juni 2025
- Bilaga, Motion om låglönejobb från Stefan Hanna (UP)

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt liggande förslag.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande